

Responsum (odpoveď) Kongregácie pre náuku viery na *dubium* (pochybnosť) ohľadom požehňavania zväzkov osôb rovnakého pohlavia

NA POLOŽENÚ OTÁZKU: Disponuje Cirkev mocou udeľovať požehnanie zväzkom osôb rovnakého pohlavia?

SA ODPOVEDÁ: Negatívne.

Objasňovacia nóta

V niektorých cirkevných prostrediach sa začínajú šíriť plány a návrhy na požehnanie osôb rovnakého pohlavia. Nezriedka sú tieto plány motivované úprimnou vôľou na prijatie a sprevádzanie homosexuálnych osôb, ktorým sa ponúkajú cesty rastu vo viere, „aby tí, ktorí prejavujú homosexuálnu náklonnosť, mohli prijať pomoc potrebnú na pochopenie a plné uskutočnenie Božej vôle vo svojom živote“¹.

Na tejto ceste môže dôležitú úlohu zohrávať počúvanie Božieho slova, modlitba, účasť na cirkevných liturgických úkonoch a skutky lásky k blížnemu, lebo podporujú úsilie pochopiť vlastnú životnú históriu, ako aj slobodne a zodpovedne prijať svoje krstné povolanie. Pretože „Boh miluje každého človeka a tak to robí aj Cirkev“², odmietajúc každú nespravodlivú diskrimináciu.

Spomedzi liturgických úkonov Cirkvi majú mimoriadny význam *sväteniny*, „posvätné znaky, ktorými sa, určitým napodobením sviatostí, naznačujú a na orodovanie Cirkvi dosahujú najmä duchovné účinky. Sväteniny pripravujú ľudí na prijatie hlavného účinku sviatostí a posväcujú rozličné okolnosti života.“³ *Katechizmus Katolíckej cirkvi* ďalej špecifikuje, že „sväteniny neudeľujú milosť Ducha Svätého na spôsob sviatostí, ale modlitbou Cirkvi pripravujú na prijatie milosti a uspôsobujú na spoluprácu s ňou“ (b. 1670).

Medzi *sväteniny* patria *požehnania*, ktorými Cirkev „vyzýva ľudí, aby chválili Boha, povzbudzuje ich, aby prosili o jeho ochranu a nabáda ich, aby sa svätosťou života usilovali stať sa hodnými jeho milosrdenstva“⁴. Okrem toho boli ustanovené „ako posvätné znaky,

¹ FRANTIŠEK: posynodálna apoštolská exhortácia *Amoris laetitia*, 250.

² SYNODA BISKUPOV: *Záverečný dokument z 15. riadneho plenárneho zhromaždenia*, 150.

³ DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: konštitúcia *Sacrosanctum Concilium*, 60.

⁴ *Rituale Romanum ex Decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatum, De benedictionibus, Praenotanda Generalia*, n. 9.

ktorými sa, určitým napodobnením sviatostí, naznačujú a na orodovanie Cirkvi dosahujú najmä duchovné účinky⁵.

V dôsledku toho, ak sa zvoláva požehnanie na niektoré ľudské vzťahy a má to byť v súlade s podstatou svätenín, je nutné, aby okrem správneho úmyslu tých, ktorí majú na ňom účasť, bolo objektívne a pozitívne usporiadané aj to, čo sa požehnáva, aby to mohlo prijať a vyjadrovať milosť v súlade s Božími plánmi vpísanými do stvorenia a naplno zjavenými v Kristovi, Pánovi. Preto sú s podstatou požehnania udeľovaného Cirkvou kompatibilné iba tie skutočnosti, ktoré sú ako také zamerané na službu týmto Božím plánom.

Z tohto dôvodu nie je dovolené udeľovať požehnanie vzťahom alebo partnerstvám, hoci aj stabilným, ktoré zahŕňajú praktizovanie sexuality mimo manželstva (t.j. mimo nerozlučného zväzku muža a ženy, z vlastnej podstaty otvoreného pre odovzdávanie života), ako je to v prípade zväzkov osôb rovnakého pohlavia.⁶ Prítomnosť pozitívnych prvkov – ktoré ako také treba oceniť a vyzdvihnúť – v takýchto vzťahoch ich nedokáže napraviť, aby sa mohli stať legitímnym objektom cirkevného požehnania, pretože takéto pozitívne prvky existujú v kontexte zväzku, ktorý nie je usporiadaný podľa plánu Stvoriteľa.

Navyše, keďže požehnania osôb sú spojené so sviatosťami, požehnanie homosexuálnych zväzkov nemožno považovať za dovolené, pretože by istým spôsobom predstavovalo napodobňovanie alebo analogický odkaz na požehnanie manželov,⁷ ktoré sa zvoláva na muža a ženu spájajúcich sa vo sviatosti manželstva, pričom v skutočnosti „neexistuje nijaký základ pre pripodobňovanie alebo vytváranie analógií, ani vzdialených, medzi homosexuálnymi zväzkami a Božím plánom týkajúcim sa manželstva a rodiny“⁸.

Vyhlasenie nedovolenosti požehňavania zväzkov osôb rovnakého pohlavia teda nie je a nechce byť formou nespravodlivej diskriminácie, ako skôr odkazom na pravdivosť liturgického úkonu a na samotnú podstatu svätenín, ako ich chápe Cirkev.

Kresťanské spoločenstvá a ich pastieri sú vyzvaní, aby s úctou a ohľaduplne prijali osoby s homosexuálnymi sklonmi a aby vedeli nájsť vhodnejšie spôsoby, ktoré sú v súlade s učením Cirkvi, ako im ohlasovať evanjelium v jeho plnosti. Zároveň by tieto osoby mali uznať, že Cirkev im je skutočne nablízku – modlí sa za ne, sprevádza ich a spolu s nimi kráča po ceste kresťanskej viery⁹ – a mali by prijať s úprimnou ochotou jej učenie.

⁵ *Tamtiež*, 10.

⁶ Porov. *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, 2357.

⁷ Požehnanie manželov totiž odkazuje na príbeh o stvorení, v ktorom je Božie požehnanie muža a ženy spojené s ich plným spojením (porov. *Gn* 1, 28) a ich vzájomnou komplementárnosťou (porov. *Gn* 2, 18-24).

⁸ FRANTIŠEK: posynodálna apoštolská exhortácia *Amoris laetitia*, 251.

⁹ Porov. KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY: *Homosexualitatis problema*, list biskupom Katolíckej cirkvi o pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby, 15, 1986. Dostupné v slovenčine aj s komentármi na

Odpoveď na predložené *dubium* teda nevylučuje udeľovanie požehnania jednotlivým osobám s homosexuálnymi sklonmi,¹⁰ ktoré prejavia vôľu žiť verne podľa Bohom zjavených plánov, ako ich predkladá cirkevné učenie, avšak vyhlasuje za nedovolenú každú formu požehnania, ktorá smeruje k uznaniu ich zväzkov ako takých. V takom prípade by totiž požehnanie nevyjadrovalo zámer zveriť do Božej ochrany a jeho pomoci jednotlivé osoby vo vyššie uvedenom zmysle, ale znamenalo by schválenie a povzbudenie takej životnej voľby a praxe, ktoré nemožno uznať podľa Bohom zjavených plánov za objektívne usporiadané.¹¹

Cirkev zároveň pripomína, že sám Boh neprestáva požehnávať každé zo svojich detí putujúcich na tomto svete, pretože pre neho „sme dôležitejší než všetky hriechy, ktoré môžeme spáchať“¹². No nepožehnáva a nemôže požehnať hriech: požehnáva hriešneho človeka, aby uznal, že je súčasťou jeho plánu lásky a nechal sa ním premeniť. On nás totiž „berie takých, akí sme, ale nikdy nás nenechá takými istými“¹³.

Z uvedených dôvodov Cirkev nemá a ani nemôže mať k dispozícii moc požehnávať zväzky osôb rovnakého pohlavia vo vyššie uvedenom zmysle.

Najvyšší veľkňaz František, na audiencii, ktorú udelil dolu podpísanému sekretárovi tejto kongregácie, bol informovaný a dal svoj súhlas na uverejnenie tohto Responsum ad dubium, s priloženou objasňovacou nótou.

V Ríme, v sídle Kongregácie pre náuku viery, 22. februára 2021, na sviatok Katedry sv. Petra, apoštola.

kardinál Luis F. Ladaria, SJ
prefekt

✠ Giacomo Morandi
titulárny arcibiskup Cerveteri
sekretár

<https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-vatikanskych-uradov/c/pastoracna-starostlivost-o-homosexuálne-osoby>

¹⁰ *De benedictionibus* skutočne predkladá podrobný zoznam situácií, v ktorých možno vyprosovať požehnanie od Pána.

¹¹ Porov. KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY: *Homosexualitatis problema*, list biskupom Katolíckej cirkvi o pastoračnej starostlivosti o homosexuálne osoby, 7.

¹² FRANTIŠEK: generálna audiencia z 2. decembra 2020, *Katechéza o modlitbe: požehnanie*.

¹³ *Tamtiež*.